

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában, földszint.
Kéziratokat nem adunk vissza.

Telefon-szám: 151.

ELŐFIZETÉS: Helyben 1 évre 12 frt, 1/2 évre 6 frt, 1/4 évre 3 frt, 1 óra 1 frt. — Vidéken 1 évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 3 frt 50 kr, 1 óra 1 frt 20 kr.

HIRDETÉSEK: 6-hasábos petit sor egyszer 8 kr, minden következőnél 6 kr. Bélyegdíj külön 30 kr. Nyilttér sora 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:

ARADI NYOMDATARSASÁG (az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában.)

Telefon-szám: 151.

Wekerle munkaprogramja.

Budapest, augusztus 8.

Wekerle miniszterelnök fogadása Szatmárott és választókerületében Nagybányán, mint az ellenzéki lapok is beismerik, a hála és elismerés őszinte nyilvánulásainak karakterével bírt. Különösen örvendetes, hogy az illető vármegye oláh lakossága is jó hazafias érzéssel részt vett a magyar kormány fejének, a magyar állam legmagasabb méltóságának készített ovációkban. A nélkül, hogy a felesleges dicséret gyanújának tenné ki magát az ember, minden párt szempontjából elmondhatjuk, hogy ez megokoltá teszi a reményt a további sikerekre a nemzetiségi kérdésben. Ezeket a sikereket, mint Wekerle államférfui előrelátással mondja, egyetlen törvényjavaslat által biztosítani nem lehet. Ehez egy rendszeres és szorgalmasan fenntartott munkaprogram keresztülvitele szükséges, a mely biztosítja Magyarország kulturális és gazdasági haladását.

A beszámoló beszéd, melyet Wekerle miniszterelnök Nagybányán tartott, azért keltett az egész országban oly kitünő benyomást, mert a beszéd megvilágítja és megokolja ezt a munkaprogramot. Tisztán érthető világossággal sorolja fel a miniszterelnök, hogy ennek a magyar állam megizmosodására nélkülözhetlen munkaprogramnak, mely része lett eddig sikerrel befejezve és mit mindent kell abból még ezután megtenni. A mult törvényhozási működés sikerei az egyházpolitikai kérdések terén Wekerle miniszterelnök sikerei, aki ebben a minden reformkérdés közt legnehezebbikben oly államfér-

fiukép vált be, aki nemcsak a kormánypártot volt képes vezetni, hanem a magyar parlamentet is.

Wekerle az egyházpolitikai reform mellett egész állását és egész jövőjét feltette a kockára. Ma már még a legelkeseredettebb politikai zsémbelőknek is be kell vallaniok, hogy mily oktalan ama szemrehányás, mint ha a kormány, illetve a szabadelvűpárt hatalmi érdekekből vetette volna fel ezeket a kérdéseket.

Politikai polemiaiban soha nem alkalmaztak ellenzéki részről ügyetlenebb valótlanságot.

Erre nézve nem lehet jobbat irni, mint a mit maga Wekerle mondott Nagybányán. Nevetséges úgy állítani oda a dolgot, mintha a kormány csak egy párt érdekében, mintha csak a saját hatalma érdekében, csak hogy létét meghosszabbítsa, vetette volna fel ezeket a kérdéseket. Azok, a kik nem nagy elvek megvalósítását, hanem politikai szereplésük Matuzsálem korát teszik feladatukká, bizonyynyal óvakodni fognak oly kérdéseket felvetni, a melyekkel könnyebben lehet bukni, mint győzelemhez jutni.

Epp ily nevetségesek azok a vádak, hogy a kormány, csak hogy győzelemre juttassa ezeket az elveket, tudja Isten mi mindenféle közjogi vagy nemzeti követelményekről lemondott.

Felülmulhatlan továbbá Wekerle következő nyilatkozata, a melynek körülírás vagy magyarázás által csak ártani lehetne. Ez a nyilatkozat Apponyi gróf és Ugron Gábor ellen van intézve, a kik bizonyos elveket úgy akartak interpretálni, hogy azok keretében helye legyen a liberális-

musnak és az illiberálisizmusnak. Ironikus kicsinyléssel kritizálja a beszéd az oly politikusok kis csoportját, a kik az egyházpolitikai javaslatokat támogatták addig, a mig azok esélyei kedvezőknek látszottak, később azonban, midőn nehéz napok következtenek, a kormány esetleges bukását fontosabbnak tartották, mint ezeknek az eszméknek megvalósítását.

Apponyi gróf a jogos kritika eme szavai által szintén valószínűleg találva érzi magát, ha tán erős is ez a bírálat, de mindenesetre igazságos.

A csüres-csavarás minden fáradsága és a liberális elvek elmagyarázása végre is hiábavaló maradt. A független közvélemény és minden ellenzéki politikus, a kinek érzülete a meggyőződés függetlenségét megengedi, igazat fog adni Wekerlének abban, hogy az egyházpolitikai reform tárgyában folyt vita a haladás küzdelme volt a politikai stagnáció ellen, a politikai elhatározottság küzdelme volt, a politikai következetesség harcza volt a politikai opportunizmus ellen. Es végül a béke és az általános megnyugvás győzelmé lesz ez a torzsalkodások ellen, melyek különben elkerülhetetlenül tovább tartottak volna. Ez a legfontosabb része a mult munka programjának és a már elért sikereknek.

A jövő munkaprogramja, a mint azt Wekerle kifejtette nagybányai beszédében, oly gazdag tartalmu, hogy az nemcsak minket, de az egész magyar, sőt a külföldi sajtót is még jósokáig foglalkoztatni fogja.

Az „Aradi Közlöny” tárczája.

Az utolsó Haros.

— Az „Aradi Közlöny” eredeti tárczája. —

[4] Irta: Kezítka Mihály.

(Folytatás.)

IV.

Különös, nehéz hangulat volt a szalonban. Margit mereven nézett maga elé, szeméi szárazak voltak; könnyeit már elsírta. Haros csendesen járt le és fel, néha megállott, belebámult a nagy konzol tükörbe és azt mondta:

— Nem így gondoltam ezt...

Az öreg Békássyt egybe döntötte a csapás. Hiszen senki sem gondolt erre; mert sok minden történt az utolsó szalonbeli jelenet óta.

Mikor a kis Ilma megtudta, hogy Haros megkérte Margitot, elsápadt, nagyon elsápadt, hanem azért nyugodt maradt; félelmesen nyugodt. Be is ment a szalonba; gratulált Margitnak, meg is oszokolta; Harosnak meg kezet nyújtott. Aztán kiment.

Szegény teremtés, nagyon szerette Harost és most végkép elvesztette és tudta mit csináljon.

Bement nagybátyja irodájába kivette az üvegszékereyből az arzenikumot és vissza-

ment szobájába. Lefeküdt a díványra és kint a kis üveg mérget.

Hiába jött az öreg Verő bácsi, Békássyék háziorvosa. Hiába volt a gyors ellenmérég is. Sok volt az arzenikum nem használt a magnesium ustain aqua. Már agóniába volt mikor Harost kivánta.

Amint Haros belépett, azt mondta:

— A többiek menjenek ki csak én maradjon itt és Harosra mutatott.

Haros letérdelt eléje, még most is olyan szép volt az a székehája gyermekleány, ki olyan mélyen tudott szeretni; az irtózatos fájdalom nem tudta még feldúlni nemes vonásait, csak hangja volt rekedt, mikor kérdezte:

— Miért tette ezt? Hát nem engem szeretett?

Haros fejéhez kapott. Megértette most már az egészet. Ilma a játékot komolynak vette és most ő megöli ezt a leányt. Ilma magint beszélni kezdett:

— Ó most már tudom, magának csak pénz kell, csak...

Lehanyatlott feje, arcát elferdíté a halál fájdalma, merevvé tette vonásait e facies hipocratica.

Mikor a hörögésre Verő bácsi berohant, már vége volt. Szegény öregnek úgy omlottak

könnyei, úgy érezt, mint a gyermek, hiszen anynyira szerette a kis Ilmát...

Es most már a ravatalon fekszik. A szalon levegőjébe is belekeveredik a viaszgyertyák nehéz szaga. Haros úgy érzi, mintha a mellét akarná beszakítani ez a nehéz levegő, lélegzeni is alig mert. Minden arczon a megkövesedett fájdalom kifejezése csak őt látszott vadelni, a koszoruk virágjai feléje tekintettek s mintha így beszéltek volna: csunya játékot üztél vele, s minket használtál fel, hogy elbódítsd szíved, s ősszébb húzták szírmagkat; a gyertyák sárga fénye ide-oda billenő lobogásukkal meg-megfenyegették. Minden-minden üldözte őt, különösen pedig Verő bácsi, ki, mintha megzavarodott volna, komoran járt-kelt a néma teremben s mindegyre hajtogatta:

— Meggyilkolták, — meggyilkolták. Haros még mindig sétált a szalonban, Margit felkelt, lassan ment az ajtóig, ott megállt s visszaszólt:

— Megnézem apát.

Kiment, Haros meg épen a tükör elé került. Belebámult újra Széles termet, büszke arc nézett ki onnan vissza rá. A Harosok utolsója, ki hivatta volt, a czimert újra meg-aranyozni és most, mikor már a czélt elérte, mikor csak kezét kell kinyújtania, hogy könyökig vágkáljon az aranyban, most törje meg

BELFÖLD.

A földmivelési miniszter választói között.

Felső-Eörről jelentik, hogy ott és Pinkafőn lelkesedéssel várják Festetich Andor grófot. A miniszter tegnap Szombathelyre érkezett, hol az állomásnál Radó Kálmán főispán fogadta. Ma indul körutra a kerületében. A beszámoló beszéde után — mint a félhivatalos O. E. jelenti — Dezse Gyula pártelnök a szabadelvűpárt, Mérnai Adám a függetlenségi párt részéről fogják a jelöltséget a miniszternek felajánlani. A minisztert Vasvármegye és Szombathely város előkelő polgárai kísérik választási körútján.

Magyar miniszterek Lembergben.

— A látogatás vége. —

Lemberg, augusztus 8.

A magyar miniszterek ma már kora délelőtt folytatták a város és kiállítás megtekintését. Ma is úgy mint tegnap, a kiállításon nagyszámu közönség jelent meg, csak hogy Wekerle Sándor miniszterelnököt megláthassa, a kit lépten-nyomon zajos óvációkban részesítettek. Ma már a szálloda előtt is nagy néptömeg gyűlt egybe és a minisztereket „Eljen Wekerle”, „Eljen Magyarországra” kiáltásokkal üdvözölte. A miniszterek megtekintették számos szép városrészt, a tartománygyűlési palotát, a városi kertet, a Györgytemplomot, a kereskedelmi bazárt, mely különösen Lukács kereskedelmi miniszternek érdeklődését keltette föl. A miniszterek beirták neveiket a kitett albumba, majd megtekintették az országos muzeumot, aztán a szép kilátású dombra mentek föl. Innen a polgármesterhez és a hadparancsnokhoz mentek, hol jegyeiket hagyták, miután Lembergől távol vannak.

Ezután a miniszterek ismét a kiállításba mentek, hol elismerésüket fejezték ki az osztrák pénzügyminiszterium pavillonjának és a vadászpavilonoknak berendezése felett. A magyar osztályban csaknem egy fél óráig időztek és egyes tárgyakat tüzetesen megtekintettek. Két órakor délután visszatértek a városba. A lakosság Wekerle miniszterelnököt mindenütt éljenzéssel fogadta. Azután a miniszterelnök hivatalos ügyeket intézett el, melyekről távirati úton értesítették.

A miniszterek délután 4 órakor ismét a kiállítási területre mentek, a hol megtekintették a ruthén egyletek pavillonjait, a petroleum-iparkiállítást, az etnografiai osztályt és a női munkákat. A kiállítási helyiségekben tett körésta alkalmával szóba került a marhaszék kérdés és a Tatra-hegységben lévő tengerszem birtoklása iránt a magyar és galicziai hatóságok közt fennforgó kérdés elintézése.

öt egy szöke hajú gyerek merev teste. Keményebben nézett a tükörbe, mintha mondta volna.

— Te volnál az a Haros, kit eddig még semmiféle asszony nép, semmiféle sorcsapás le nem vert a lábáról.

Aztán reakcagagott a saját képére. Szinte megrettent a kaczagásától, olyan idegenszerűnek tünt fel ebben a néma szomorúságban. Hátat fordított a tükörnek, a szalon közepéig ment, honnan a függönyök hasadékán át lehetett látni, a ravatalos szobába, nézte arról a hideg testről lefutó selyem szemfödőt, aztán elcsapott maga előtt a levegőben és azt mondta:

— Eh, a Haros vér megkivánja a maga áldozatát.

Aztán megnyomta a cigaretta tartója gombját és egy egyptomi cigarettát a szájába dugott.

V.

A kántor még tetszelgett tenorjában.

— Circum dederunt me . . .

Aztán vége volt a ozeremóniának. A kis Ilmát eltemették.

Mikor bezárult mögötte a kripta aranyozott rácsu ajtaja, Haros Tódor báró úgy érezte, mintha megkönnyebbült volna a szíve. Míg néznie kellett azokat a némán is vádoló ajka-

Lemberg, augusztus 8.

A magyar miniszterek meglátogatták Iasakovic örmény-katholikus érseket; az érsek a látogatást csakhamar viszonzta.

Az ebédnél, melyet Badeni Szaniszló gróf a miniszterek tiszteletére adott, a házigazda a magyar nemzet jólétére és gyarapodására emelte poharát. Köszönetet mondott a minisztereknek, hogy meglátogatták a kiállítást és kilátásba helyezte, hogy a lengyelek Magyarország iránti rokonszenvüknek az által fognak kifejezést adni, hogy a millenniumi kiállítás alkalmával a látogatást viszonzni fogják. Szónok megemlékezett a multban alapuló barátságos viszonyáról a két néptörzsnek, melyek ma is mindenkor találkoznak, ha sikra kell szállniok az osztrák-magyar monarchia nagyhatalmi állása mellett, melyért semmiféle áldozattól vissza nem riadnak. — Wekerle miniszterelnök köszönetet mondott a szívélyes fogadtatásért és az irányában, valamint miniszter társai irányában érzett rokonszenv számos bizonyítékáért. Nem kíváncsiságból jöttek ide, hanem, hogy e királyságnak Magyarországhoz való barátságos viszonyai fejlesztésére irányult törekvéseket elősegítsék. Örömet fejezi ki Galiczia föllendülése és haladása fölött. Galiczia jólétére és gazdasági gyarapodására emeli poharát. (Eljenzés.) Gajary képviselő, ki szintén részt vett az ebédnél, magyar nyelven Badeni Szaniszló grófot és Badeni Kázmér gróf helytartót, mint Galiczia kitünő adminisztrációjának képviselőjét és érdekeinek gondos óráit éltette.

Wekerle miniszterelnök és Lukács kereskedelmi miniszter fél 8 órakor utaztak el innen. (Josipovich miniszter az éj folyamán utazott el.) Bucsuzásra a pályaudvarban megjelentek Badeni gróf helytartó, Badeni Szaniszló gr. és Gorayski, az urak házának tagjai és sok notabilitás.

Az egybegyűlt közönség lelkesült éljenzéssel fogadta a minisztereket, midőn megérkeztek a pályaudvarra, ami ismétlődött, midőn a vonat a pályaudvarból kirobogott.

KÜLFÖLD.

Caserio beszéde.

Több milanoi lap kivonatban közli Caserio zárbeszédét, melyet ez Lyonban az esküdtetekhez intézett és melyet közölni a francia lapoknak tiltottak. Következőleg szólnak e beszéd figyelemreméltóbb részei:

„Végtelen sokat szenvedtem már kora ifjuságom óta annak a tudatától, hogy az igazságtalanság kormányozza a világot. Hasztalan keresnek munkát az emberek százai. Mennyit sirtam odahaza, látva, hogy nyolcz éves kis lányok napi tizenöt órai munkát végeznek 20 centesimiért és hogy százzámra hullanak el a parasztok az éhségtől és a pellagrától! Szemben e nyomorral, a gazdagok pazarlása áll. Mint gyermeket, arra tanítottak, hogy a

kat, azokat a lezárva is feddő szemeket, folytonosan bántotta, kizozta a lelkiismeret. Aztán meg érezte karján a menyasszonya karját, kit a tekete gyász ruhában szebbnek, vonzóbbnak látott. Szíve, ez a nyugodt, csak pillanatilag hevülni tudó, sanguinista szív erősebben kezdett működni.

Olyas félet érzett, hogy tudná ő ezt a lányt pénze nélkül is szeretni.

. . . Mikor a temetőből hazaérkezve, kocsi megállott a Rákássy palota előtt és Margittól elbucszott, oly hevesen, annyi szenvedéllyel csókolta meg kezét, hogy Margit egész testében összerázkódott; s amint eltűnt Margit karcsu alakja, önkénytelenül felkiáltott:

— Szeretem, imádom ezt a lányt! . . .

Hanem a mióta a kis Ilma ott künn nyugodott, szomorúság, némaság költözött a Rákássy palotába.

Az öreg Rákássy azon naptól folyton az ágyban vergődött. Kimondhatatlan szerette kis leányát és miatta lelki beteg lett. Nincs annak orvossága, nem lehet azt gyógyítani. A lélek csak fáj, a test csak sorvad.

Napról-napra soványabb, szárazabb lett, csak még — egyre — gyuladtak ki halvány orcái, ha leánya, Margit oda ült ágyához, és megfogva annak fehér, átlátszó kezét, mondogathatta:

— Ne légy szomorú leányocskám, légy

hazát szeretni kell; de a hazának csak a gazdagokhoz van szíve; szegény parasztok ezrei kénytelenek kivándorolni Braziliába.

Hittem istenben, de beláttam csakhamar, hogy nem isten teremtette a világot, hanem a világ alkotott istent magának.

Anarchistává lettem, a mint láttam, hogy a kormányok mint mézáróltatják le a szegény parasztokat. Csak az anarkisták közt akadtam becsületes emberekre. Így kezdtem háttérjesszteni a propagandát.

Amikor Franciaországba értem, ott épen az oroszokkal való testvéresülést ünnepezték. Megint csak a szegény néppel fizettették meg a milliokat, melyeket az ünnepek fölemésztettek.

A anarchisták vassal, bombával és törrel cselekszenek, mert fegyverrel élnek ellenük is a kormányok.

A fejemet akarjátok? Itt van.

Az anarchiát nem fogjátok föltartóztatni.

Háboru China és Japán közt.

A Reuter-ügynökségnek jelentik Yokohamából e hó 6-áról: A japánok diadalai Tokióban és az egész országban nagy örömet keltettek és növelték a lakosság harcziás hangulatát. A mikádó rendeletet bocsátott ki, melynek értelmében a Japánban lakó chinaiaknak megengedi, hogy az országban maradhatnak, ha nyugodtan viselkednek.

Mint a „Reuter-ügynökség”-nek Yokohamából 6-iki kelettel jelentik, ismét ütközet volt, melyben szintén a japánok győztek és elfoglalták Szikwaut. A khinaiak vereséget szenvedtek Koshit irányában menekültek 500 halottat és sebesültet hagyva a csataterén. A japánok most már Asan birtokában vannak.

A londoni Lloydhoz érkezett távirat szerint a chinai kormány az eupengi és takaoi világító-tornyokat (a Formosa-szigeten) kioltatta.

IDŐJÁRÁS.

Légnymás: reggel 7 órakor 760.8 milliméter, délután 2 órakor 759.1 milliméter. Hőmérsék: reggel 7 órakor C° + 24.0. délután 2 órakor C° + 33.1. Szél iránya és ereje: reggel 7 órakor DK. 3. délután 2 órakor N. 4. Felhőzet: reggel derült, délután többnyire derült. Csapadék az utóbbi 24 órában: 0 milliméter.

Oláh bankok.

— Néhány megjegyzés. —

Arad, augusztus 9.

(*) Néhány hét óta ily cím alatt számtalan cikk jelent meg mind a fővárosi, mind a vidéki ellenzéki lapok hasábjain, melyek az oláh vidékeken a legújabb keletű s a legszeledebb kaliberű mozgalommal foglalkoznak, t.

vig, majd báróné leszesz. Ugye, sohse hitted, még báróné is lesz belőled. Lám, lám, a ki szép, azt megjutalmazza Isten. Báróné leszesz, báróné.

Egész gyermek lett ilyenkor. Margit meg félre fordult ilyenkor és kitörölte a szemibe gyűlt könnyeket, vagy ha már nem bírta tovább tartani, mikor atyja szinte lázasan rebegte:

— Oh, ha nem tudnám, hogy báróné leszesz, mindjárt meghalnék . . .

Akkor kiszaladt, szobájában a divánra vetette magát és sirt, sirt, zokogott. . . .

Mert Margit már kezdett irtózni völegényétől.

Különös történet ez.

Másnap, hogy a kis Ilmát eltemették, Margit Ilma asztalán egy levelet talált, mely neki volt címezve. Gyorsan tépte fel a borítékot. A levél nem volt hosszú, csak ennyi: A ki egyszer tud szerelmet hazudni, tud az másodszer is. Utáld azt az embert, ki nevetve tudta a szíveimet összetörni.

Mikor elolvasta, egy hang nélkül végigvágódott a padolaton, az esés hangját elvette a puha, vastag szőnyeg.

(Folytatása következik.)

i. az oláh nemzetiségi pénzügyintézetek alapításával.

Nem azért ujtották ezt fel az ellenzéki lapok, mintha bizony a mozgalom elejét akarják állani, nem is azért, hogy figyelmeztessenek erre valakit, kinek — mellesleg mondva — biztatásra ugy sincs szüksége, hanem mivel ez jó témának bizonyult arra, hogy a kormányon egy nagyot tessenek.

Lapunknak nem czélja az oktalan nemzetiségi, illetve a fajharcz hiába való felszítása. s különben is bennünket kevésbé érdekelnek az a r a d -temes-megyék bajai, mégis nem hagyhatjuk a dolgot annyiban, hogy néhány megjegyzést ne tegyünk.

Számtalan ellenzéki lap foglalkozott az oláh vidékek mizériáival, s követelte, hogy a belügyminiszterium figyelme az illető vidékek felé irányuljon.

Tudtunkkal az erélyéről, s tapintatosságáról ismert belügyminiszternek figyelmeztetésre nincs szüksége. Hogy pedig magával a mozgalommal foglalkozzam, ki kell jelentenem, hogy az korántsem új, mivel már 25 éve léteznek nemzetiségi bankok hazánkban, az a r a d i — Viktoria — a kolozsvári — Albina — a nagyszabeni takarékpénztár stb. viselt dolgait mindenütt ismerik.

A bankok egész magánczélú intézetek, melyek jövedelmüket az alapszabályokban előírt czélokra fordítják. Hogy hazafiatalan államellenes czélokra használják fel a jövedelmüket, az sajnos, de való. Az is bizonyos, hogy az alapítók a legnagyobb agitátorokból kerülnek ki, s legnagyobb részt a Ligának is tagjai; a mérsékelt elem — dicséretére mondva — távol tartotta magát efféle mozgalmaktól.

Az oláh Ligának czélja ugyanis, hogy minden nagyobbacska oláh faluban bankot alapítson.

Az a r a d m e g y e i Pécskán kezdődött meg állítólag a bankalapítási mozgalom.

Tudtunkkal Pécskán ugyanannyi magyar van mint oláh, s az alapító urak is inkább a magyarokban biznak, mivel azok vagyonszembak és takarékosabbak oláh testvéreinknél. A pécskai magyarok eddig vagyonszembakukat a r a d i p é n z i n t é z e t e k n é l h e l y e z t é k e l, megfordul azonban a kocka, ha csakugyan létesül Pécskán az oláh bank, akkor a pécskai bankban helyezik el pénzüket, mivel az kéznél van. Ehhez különben ugysem kell bővebb bizonyítás.

Eddig a tényállás.

Az oláh urak azonban egyben elszámították magukat, t. i. Aradon van elég jó hírű pénzügyintézet, mely verse ny képe se b b a z ö v é k n é l, s azok fiókintézeteket fognak felállítani a nagyobb községekben a saját érdekében, nehogy betevőiket elveszítsék.

Ez az éremnek a másik oldala, melyet az orruknál fogvást vezetett oláh testvéreink keserűséggel fognak nézni bizonyára, mikor a derék oláh bankigazgató urak elveikkel és czéljaikkal egyetemben — csődöt mondanak . . .

Az ellenzéki lapok pedig ne igyanak előre a medve bőrére!

Aradi bor- és sörivők.

— Megfigyelések a Nagy Lajos kertjében. —

. . . Az óra tizenegyet ütött és a hold álmos arcát egy felhő mögé rejtette. Ott ültem a Nagy Lajos zöld kertjében és csendesen ittam.

Kissé álmos szemekkel néztem széjjel, megakartam bíráltni az ivó kollegákat.

Az ivók két táborra oszlottak; egyik rész bort ivott, a másik rész sört.

Filozófáló kedvem támadt: bor és sör. Elmentéses két ital hatás tekintetében. Az villanyoz, ez tespedt tesz.

Az a szemekbe életet önt, tüzet gyújt, ez a meglevőt is a kábultság ködével vonja be. Az fölkel a merész képzeletet, ez békot ver a képzelet szárnyas paripájára.

A filozófáló hangulat között egyszerre szonvettem magam észre, hogy hallgatom a bor és sörivők diskurzusát.

Furcsa ám az nagyon, itczék és kriglik szorint váltakozik.

Kezdi a borivó:

Első itcze.

Nem rossz bor! Mint ragyog, gyöngyözik! Igazán, mit is mond a költő:

Gondfű borocská mellett
Vigan illan életem.

Igazán van! Dolfi, még egy itczét!

Második itcze.

Pompás bor! Illata többet ér egy narancserdő illatánál. Elmém élesebb lesz s szívem megtelek érzelemmel. Esz és szív. Két vezér az élet utain, két delectü az élethajón, mely a sors viharzó tengerén hajt. Mért van, hogy sokszor ellenkezőt mutatnak? . . . De mit bölcselkedem.

Szokrat sem törődve szól a bölcs:
Hol a pohár? Itt a bor töltés.

Harmadik itcze.

Isteni ital! Nemde, úgy találják önök is? A mitologiai nectár, az olimpiai lakomák deszt itala, almálé volt ehhez képest . . . koczintsunk . . . Csengjen a pohár bánatunk lélek harangjaként . . . Ugy is oly szomorú az élet, reményeink váltoját hamisnak mondja a zsugori pénz-váltó a sivar sors, s jelenünket letarolja a mindent felemészto sáska: a csalódás . . . Föl a pohárral! Éljen a bor, a barátság! Dolfi, bort! Te meg móre, ne keseregi a sarokban. Huzd rá azt az én nótámat!

Negyedik itcze.

Ez aztán az élet; lángszemként villogó boryöngy és zokogva síró hegedűszó!

Sírjon, ríjon a hegedű! Ugy fáj tőle a szívem . . . de azért még szomorubban dade . . . mint epedő csalogánydal a magányos bokorban . . . mint árva szerelem szivszagató zokogása . . . Éljen a szerelem, mely mosolyra tanítja a sorstól elkínzott embert, mely enyhítő könyvet az elfásult szemekbe! Éljen a haza, vért életet érte, ha kell! Éljen a szabadság, keblünknek e hatalmas istensége . . .

Az alak szinte extasisba jött, a hazafiság dühöngni kezdett benne, azután elázott egészen.

Ez után az intermezzo után egy söröző német sögört kezdtem figyelmemmel kitüntetni.

Az már egészen más alak volt. Gömbölyü potrohos, amellet oly veresarczu, mint egy sikulai alma. Apró szemei álmosan tapadtak a friss sörrel telt korsóra

Mikor az első kriglit megitta, még nagyon ébren aludt benne a kívánság, mert elég élénken tekintett pinczér után.

Második krigli.

Mikor előtte eisurrant a keskeny kis pinczér, odakiáltott:

— Dolfi, noch ein kriegel! Hehehe! Mokri szomszéd a csizmadia azt mondja, hogy a sör moslók. Szakkermant! Milyen ostoba ez a magyar, még ha csizmadia is! Hát mivel jobb a bor, az a vizzé változott tűz, mely kiégetné az én gyomromat, ha tudnillik meginnám. Csak a sörtől hizik az ember, s ki látott sovány embert bejutni a magistratba? Az én bávikám, az én áldott jó feleségem is mindig azt mondja megismogatva szép gömbölyü poczakomat: Florián, du virst noch ein Bürgermeister sein? Hehehe! Wer weisz ki tudja? Dolfi noch ein kriegel!

A harmadik krigli.

— Az az átkozott Mokri! Szégyenlem, hogy az övéhez hasonló mesterségem van. Az igaz, én suszter vagyok, s azért köztünk nagy a különbség, majd olyan nagy, mint a stiefl meg a paraszt csizma közt . . . Nem szereti a sört . . . S első mester akar lenni . . . Csak söröm legyen, hol's der Teufel a bürgermeisterséget . . .

Itt egy kicsit megbicsaklott a nyelve, a melyre ólomsúlyokat rakott a sör göze. Nem is esett már jól neki az ital, s csak úgy szokásból szolt a pinczérhez:

— Dolfi, noch ein Schnitt!

Az első schnitt.

Hehehe! De jó kedvem van! Ha itt volna a Bávikám, hát . . . ő is tudom gusztust kapna!

Hol a tubákos szelenczém? Dolfi . . . Igaz, igaz, itt van előttem; mit én nem jól látok? . . . Az én szemem olyan, mint a vércsésé, hallja! . . . Ez a Kerl azt hiszi, hogy én becsiptem. En? még tiz kriglitől se!

Az utolsó korty.

A sörivő már félig alszik. Ugy emeli a szája a korsót. Alig érteni mit motyog:

Sör meg tubák. Csak ez legyen . . . Pedig lesz, míg én Krumpelhuber Florián leszek. Florián, Florián, schlafst du schon? Ez a szép nóta! Oh Württemberg! Ott van csak sör . . . No de es se rossz. Noch ein Schnitt! Mit már tizedt üt? Ejnye, ejnye bávikám már megvetette az ágyat. Dolfi noch ein Schnitt . . . Zahlen! . . .

QUASIMODO.

IDŐJÓSLÁS.

A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható:

— Augusztus 10. —

Száraz. — Méleg. — Zivatarok.

HIREK.

Augusztus 10. Péntek. Róm. kath. naptár: Lőrincz. — Protestáns naptár: Lőrincz. — Izraelita naptár: Bójt. Jer. elp. — Görög-keleti naptár (juliánus): Teodota. — A nap két 4 óra 37 perczkor, nyugszik 7 óra 1 perczkor.

Szabadságharczi emléktárgyak országos múzeuma (színházépület, II-ik emelet) nyitva van mindennap délelőtt 10—12 és délután 2—5 óráig. Bemutet díjtalan.

Kölcsey-Könyvtár nyitva van szerdán és szombaton 8—4-ig és pénteken 11—12-ig. Hevítség: Polgár. iskola, földszint.

Vonatok közlekedése.

— Érvényes 1894. évi május hó 1-től. —

ARADRÓL	ARADRA
<i>Budapest felé indul:</i>	<i>Budapest felé érkezik:</i>
Nagyvárad reggel 5.18	Vv. Csabáról reggel 9.10
Nagyvárad d. e. 11.30	Nagyvárad este 8.42
Gyorsvonat reggel 8.20	Személyvonat reggel 6.10
Személyvonat d. e. 11.30	Személyvonat d. u. 3.55
Személyvonat este 9.45	Gyorsvonat este 6.55
<i>Erdély felé:</i>	<i>[Erdély felé:]</i>
Személyvonat reggel 6.35	Soborsinról reggel 7.—
Soborsinról d. u. 2.30	Személyvonat d. e. 11.—
Személyvonat d. u. 4.30	Személyvonat este 8.55
<i>Temesvár felé:</i>	<i>Temesvár felé:</i>
Vegyesvonat reggel 6.25	Személyvonat d. e. 9.44
Vegyesvonat d. e. 11.35	Vegyesvonat d. u. 3.44
Személyvonat d. u. 5.58	Vegyesvonat este 10.55
<i>Szeged felé:</i>	<i>Szeged felé:</i>
Személyvonat reggel 5.—	Személyvonat reggel 8.50
Személyvonat d. e. 9.—	Személyvonat este 6.45
Vegyesvonat d. u. 4.20	Személyvonat este 10.—
<i>Gurahoncz felé:</i>	<i>Gurahoncz felé:</i>
Személyvonat reggel 6.40	Személyvonat reggel 8.—
Személyvonat d. u. 5.23	Személyvonat este 6.50
Vegyesvonat d. u. 12.30	Vegyesvonat d. e. 11.43

— A király születés napja. Örök törvény az a magyar nemzet szívében, mit századok viharos vésője karczolt abba maradandóan, eltörölhetlenül, hogy gyermeki szeretettel, rajongással csügg annak felségén, kinek első szent királyunk dicső koronája köríti a homlokát. Augusztus 18-án ő felségének, a magyarok alkotmányos királyának születésnapját az egész nemzet ragaszkodásához hiven üli meg. Egy pár nap mulva földerül ismét ez öröm nap, megújul ismét az ünnepe, melyet egy hálás, hű nemzet szentel dicső királyának. A r a d városa, melyet mindig zászlóbontójánl avatott fel a nemzeti lelkesedés terén az idő forгатaga, hivatásához hiven az idén is bemutatja kegyeletes alattvalói hódolatát. — Délelőtt 10 órakor hálaadó istentisztelet lesz a minoriták templomában, melyben a hatóságok testületileg vesznek részt. — A várbán a katonaság szintén ünnepélyes misével ad hála a Hadak urának, mely czélra a disztéren szabad ég alatt, diszes sátozt állítanak fel.

— A nagyváradai bódé sorsa. L e s z k a y András szinigazgató, — mint már irtuk, — kérvényt nyújtott be a nagyváradai szinügyi bizottsághoz, hogy az, az eddigi szokástól eltérőleg, már most határozzon a felett, hogy a jövő évre kinek adja a nyári szinkört. — A szinügyi bizottság tudvalevőleg pártoló véle-

ménnyel terjesztette Leszkay kérvényét a közgyűlés elé, s mint tudósítónk táviratozza, a mai napon tartott városi közgyűlés egyhangúlag Leszkaynak adta a jövő nyárra a szinkört.

— Mohács évfordulója. 368-adszor tér vissza e hó 29-én a mohácsi gyásznapi évfordulója. A mohácsi kalvaria-kápolnában ez alkalommal egyházi emlékünnap lesz, melyen magyarul Kozáry Gyula pécsi jogakadémiai hitvánok, németül Erdélyi Karoly mohácsi káplán és horvátul Lipovtsevic Laurus mohácsi kolostorfő fognak szónokolni.

— Schlauch biboros Maria-Radnán. Schlauch Lőrincz Nagyvárad biboros püspöke, mint illetékes oldalról értesülünk, tegnapelőtt Bécsből elutazott és holnap Mária-Radnára érkezik, a hol születése napját csendes ájtatoskodással tölti.

— A beteg püspök. Desseffy Sándor püspök már annyira jól érzi magát, hogy Badenben a villájához tartozó kertben botjára támaszkodva sétál. Orvosai reménylik, hogy nemsokára teljesen felépül, s így valószínű, hogy a temesvári gyárvarosi tüzpoltóság jubileumán ő maga fogja az ünnepélyes nagymisét czelebrálni.

— A makói gymnasium. Nem hivatalos, de bizható forrásból értesülünk, hogy a vallás- és közoktatásügyi miniszter a legjobb indulattal van a makói főgymnasium ügye iránt és ki nyilatkozta volna, hogy a felterjesztett tervek ellen semmi lényeges kifogása nincs s az 1895—96 tanévre, ha az épület készen lesz öt osztálynak felállítását a zonnal engedélyezi.

— Beszélő számok. Arad város főorvosa Posgay Lajos dr., a város mult havának népesedési mozgalmát a következőkben állította össze: Elhalt összesen 112 egyén, ezek közül 59 finemű, 53 nőnemű, idegen 10, városi 102. A városiak közül elhalt a belvárosban 33, Peryavában 26, Sarkadon 12, utjelepen 2, Gájban 9, Ségában 7, tanyán 1, a kórházakban 12. Fő halálokok: vele született gyengeség és alkati hiba 12, rángás 6, tüdővész és aszkor 15, tüdőlob 6, agybaj 6, szivbaj 6, hashártyalob 1, differitisz 1, kanyaró 1, bélhurut 35, veselób 2 rak 4, aszkor 4, végegyengülés 1 stb. Bal eset 1, ongyilkosság 2, halva született 7. Az összes elhaltak közül orvosoltatott 99. A városi halálozás évi aránya e hóban (a polgári népességhez képest) 27.7 pro mille. Korra nézve elhunyt a városi lakosságból 1 évig 53, 2—5 évig 8, 6—10 évig 2, 11—20 évig 6, 21—30 évig 2, 31—40 évig 3, 41—50 évig 7, 51—60 évig 7, 61—70 évig 7, 71—80 évig 6, 80 év felett 1. Elve született az anyakönyvi kivonatok szerint 125 (2-val kevesebb mint júniusban), ezek közül 70 fi, 46 nőnemű, törvénytelen 16, iker 1 pár, szomszéd községbeli illetőségű 9.

— Tűz Ménesen. Ménesről írja levelezőnk Messinger József, a Kohn H. és fia iteni bornagykereskedő özég pinczesterének háza tegnap eddig ismeretlen okból kigyulladt és porig leégett. A szerencsétlenség helyszínén sem a paulisi, sem a gyoroki tűzoltókar nem jelent meg, dacára hogy mindkettő segélyt huz Ménes községtől. Egyedül a szélesendnek köszönhető, hogy a szomszédos házak nem estek a lángok martalékául, mert az egész faluból csak 5 mondd őt ember akadt, ki segédkezett volna a tűz eloltásában. A község kézi fecskendője is el volt romolva. A lángok irtózatossá tételét mintegy kétszáz oláh parasztnézte tétlenül, gyönyörködve. Egyik sem mozdult, hogy egy lecsoló vizet is hozzon a mentésre. A község előjárósága azonban gondoskodhatna, hogy most midőn a padlások, házak telve vannak gabonával, — a kézfecskendő használatba helyezhető legyen. Ezzel tartosik a község önmagának, adófizető polgárainak!

— Kanikulai házasságok. Azt hinné az ember, hogy ebben a nagy kanikulában még a

lélegzés is fáradság. Nincs kedvünk semmihez. Az ősök alatt izzadunk, a járás nehezen esik, az evés unalmas. Persze, hogy az azoknak, akik nem szerelmesek. A szerelmes ember a kanikulának is fittyet hány, s tör a maga ideálja után feltartóztatlanul. Legszebb példára a főorvosi jelentés, mely szerint a mult hóban Aradon huszonnoloz pár kelt egybe. Tehát csaknem minden napra esik egy lakzi. No de meg is van a látszata a népesedési mozgalmal, mely ilyen élénk. A városi újszülöttek évi aránya július hóban, a polgári népességhez képest 31.5 pro mille.

— Mérgezési kísérlet rántott levestel. Tótkeresztur, sopronmegyei községben tegnapelőtt özvegy Tóthné paraszttasszony meg akarta mérgezni Boguár Józsefné nevű nyolczvanöt éves özvegyet. Rántott levest küldött neki, a melybe nadragulyát főzött. A levestől az özvegyen kívül menyé és szolgálója is evett. Mindhárman elkábultak a méregtől, s hosszabb ideig eszméletlenül feküdtek a földön. Ezt az időt Tóthné arra használta fel, hogy Boguárné szekrényéből kilopta 1080 forintról szóló adólevelét. A méregkeverő asszonyt elfogták s ez ügyben megindították a vizsgálatot.

— Betörés a nagykövéri közalapítványi pénztárba. A Buziás mellett lévő Nagykövéri az éjjel ösmeretlen tettesek betörték a közalapítványi főtisztás pénztárába. A tettesek lefeszítették a vasajtót, leemelték a pénzeszekrényt az állványról, s épen el akarták vinni hengereken, a mikor a szomszéd szobában nesz hallatszott, s a betörők megijedve elmenekültek. Szűry főtiszt azonnal konstatalta, hogy a pénzeszekrény sér tetlen s a betörők csupán az íróasztalokból raboltak el kisebb összegeket. A tetteseknek eddig semmi nyomuk.

— Nagytékintélyű biztos. A makói lapok utján értesülünk a századvég legspeciálisabb újdonságáról. Cs. Palotán a rendőrbiztosnak, vagyis jobban mondva a felügyelőnek roppant nagy a tekintélye. De hát hogyis ne lenne, mikor hivatását teljesíti, akkor segédkezik mellette a felesége, a szolgáló leány meg a tanyásné, s így járja be a borméréseket. S aztán ha valaki hajba kap, uczuz neki az asszony nép és szétszedi a dulakodókat; ha pedig szól a zene, fölcsapnak tánczosnőknék. Így aztán nem csoda, ha nagy a hatalma és tekintélye a cs. palotai főfő Andrásnak!

— Hangverseny. Serly Lajos Magyarországal általános ismert zeneszerzője. A tót leány, Ingenelők, Magdolna, Marozia, Csokon szerzett völegény és még számtalan népszimű és operett dalainak szerzője, egy daltársulatot szervezett s azzal legutóbb óriási sikerrel hangversenyzett Nagykanizsán és Keszthelyen és nagyobb délvidéki városokban. A társulat ma este tartja első hangversenyét Aradon, Nagy Lajos kerthelyiségeiben. A primadonna Rontay Boriska a budapesti népszínház egyik legtehetségesebb tagja. Dalénekes Kósa József, a magyar királyi opera tagja, ki nemcsak mint opera énekes kitűnő, hanem mint népdal énekes a legjobb az egész országban, egyszersmind kiváló hegedű művész. A kis társulat, megérdemli a pártfogást, mert a minden ízében magyar társulat műsora a legváltozatosabb. Előadják a legújabb operák, népsziművek és operettek legszebb dalait, kupléit stb.

— Sikasztó huszárörmester. Egy derék kőbeostulásban álló katona szomorú süllyedése és bünbeesése képezi most közbeszéd tárgyát Kassán, ahol a magáról megfélekedezett huszárörmester szolgált és a bünt elkövette, valamint Miskolcon a hol jellemzilárd voltáért általános kedvelték és tisztelték s melynek szülőttje is volt. F. J. miskolci illetőségű kassai huszárörmester meg is érdemelte s benne összpontosított, nagy bizalmat, mert 36 év óta van a hadseregél s ez idő óta jóformán semmi büntetésre okot nem szolgáltatott sőt éppen a mult évben jeles tulajdonságainak és kifogástalan magaviseletének méltánylásul ő felsége a király a koronás arany érdemkeresztet adományozta neki. Történt azonban, hogy ez év folyamán rossz társaságba elegyedett, el-

sikkasztott több ízben reája bizott pénzeket s most jött napvilágra bünös eljárása, melyért örmeisteri rangjától megfosztották és börtönbe vetették. Hogy azonban milyen nagy közszere tetnek örvendett, azt bizonyítja azon szinte hihetetlen körülmény, hogy az egész elikkasztott összeget, mintegy 1300 forintot, összegyűjtötték nagynehezen bajtársai és átadták neki, hogy megmenekülhessen a büntetés elől, de ez már lehetlenné vált; a sikkasztó huszárörmester 2 évi fogságra íteltetett.

— Villámcsapás egy bírósági helyiségbe. Tassád város közönségét a mult vasárnap délután az a hir riasztotta föl, hogy a villám belecsapott a járásbíróház helyiségébe. A hir valóban bizonyult. A villám a fődélzetről a főtérre nyíló nyitott folyosóba futott és a benádalt menyezetet meggyújtva, a fergeg az oda húzódtott emberek közé ütött. Egy Takács Endre nevű fiatal kereskedősegéd hátról és lábszárairól lehorzsolta a bőrt és tetén nagyobb égési sebeket ejtett; egy embernek a terdet, egynek meg a karját sebezte meg. A rögtön alkalmazott orvosi segély következtében már szerencsére tul vannak a veszedelmen.

— Verekedő katonatisztek. Sajnálatos katonai botrány történt a napokban Békésgyulán. Dr. Kontur Béla ezredorvos a sörházban mulatott, mikor belépett oda Stéger Ubáld honvédszázados, s valami megjegyzést tett az ezredorvosra, a ki ezt sértésnek vette s rendrentasította Stéger. A százados erre szidalmakkal illette az ezredorvost, a ki kardot rántott s a századost megkardlapolta. Az eset megvizsgálására az ezredparancsnok egy hadbírók küldött Gyulára, Kuntur ezredorvost, bir szerint, állásától azonnal felfüggesztették, míg Stéger, a támadó fél, még ma is mint tényleges parancsnok működik.

— Tűzek a megyében. Arad megye különböző helyeiről érkeznek levelezőink tüzelentései melyek a hosszas szárazságban nem is oly meglepők. Tudósítónk a következő tüzeket jelentették: Borosjenőn mult hó végén Lévi József tamándi pusztáján gazdasági épületek égtek le 280 frt értékben. — Simándon folyó hó 1-én Okrunyik Pável istállójának teteje gyulladt ki ismeretlen okból. A tűz által oko ott kár 50 frt. — Agrison Modnia Száv és Gyula kovácsműhelye és háza égett le 110 frt értékben. — Egyes-Egyházán a mult hó 24-én Vidovenyecz B. Györgynek egy asztag buzája égett le 1355 frt értékben. — O-Szt. Annán július hó 28-án Müller József 800 kereszt buzája égett le gyujtogatás következtében. A kár 840 frt. — Nadabon mult hó 30-án Merczes János 295 kereszt buzája égett le 708 frt értékben, gyujtogatás következtében és végül Csermőn mult hó 29-én gyujtogatás következtében Hollender Sámuel 14 szekér szénája égett le 130 frt értékben.

— Megölte a sirkereszt. A krassó-szörény-megyei oláhoknál szokásban van, hogy a halott sírjára tölgyfából faragott, néha majdnem ölnyi, magass. keresztfát állítanak. A tölgyfa tartós ugyan, de a földben levő része hamar elkorhad. Így történhetett meg, hogy a napokban egy asszonyt egy ledült keresztfa agyonütött. Inga Mária, egy dragomiresti szegény oláh asszony, vasárnap délután kiment a temetőbe, hogy megkoszoruzza fiának keresztjét, ki ez előtt néhány évvel halt meg. Leborult fia sírhalmára, miközben véletlenül megérintette a keresztfát is. Ez ebben a perczben ledült s az asszony fején olyan sebet ejtett, hogy a z mérfőn meg halt.

— Katonaság Orosházán. A két év előtti munkaszavargásból kifolyólag tárgyalások folytak, hogy Orosházán is állomásozzon katonaság. Az előjáróság magán uton arról értegel, hogy Orosházára hárson század katonaságot akarnak adni, de még azzal nincsenek az intéző körök tisztában, hogy mely

ezredből legyenek, de legvalószínűbb, hogy a 101-ik ezrednek Zágrábban állomásozó századait hozzák Orosházára. A képviselői tagjai nem idegenkednek katonai lakotya építésétől sem. — Mi nem tartjuk valószínűnek, hogy Orosháza egymaga három század katonaságot kapjon.

— **A sétatéren.** A kis fia a sétatéren rámutat a katonákra, a kik a kedvesükkal sétálnak és így szól;

— Mama én bizony nem leszek katona.

— Miért fiacskám?

— Mert akkor is mindig csak a dadával szabad sétálni mennem.

— **Lázongó munkások.** Borbolyán, ottani téglagyár munkásai ma föllázadtak. A felügyelőt megtámadták és agyon akarták ütni. A megfenyegetett ember elmenekült, de egy Simmel nevű munkásnőt, ki a lázongókat le akarta csillapítani, életveszélyesen megszurkáltak. A csendőrség helyre állította a rendet.

— **Helyreigazítás.** Kellemetlen félreértéseket szülő hiba tévedt lapunk tegnapi számának Himen-rovatába. Ugyanis nem az aradi Scheinberger Mór leányát jegyezte el Lengyel Tivadar orsovai doktor, hanem Scheinberger Mór orsovai kereskedő Erna leányát. A tévedésért szíves elnézést kérünk.

— **Gyilkosság egy bibornoki palotában.** A palemói bibornok érsek palotájában tegnap véres tragédia játszódott le. Lamonic József, Celesia bibornok kocsisa, egy másik kocsisal, valami Bosco nevűvel régi viszálykodásban élts tegnap hevesen újra összetűzött vele. A két dühös kocsis veszekedésére maga a bibornok is odasietett, hogy szétválassza őket, de csakhamar a saját életét is veszélyeztetve látván, menekülni volt kénytelen. Bosco fejével támadt Lamonicára ki élesre fent törrel fenyegette őt. Lamonica feleségét, ki urát védelmezte, egy fejcsapás súlyosan megsebezte a fején. Erre Lamonica esztét veszve rohant Bosco-ra s kezéből a fejszét kicsavarván 27 törsturást ejtett rajta. A számos sebből vérző Bosco holtan maradt a helyszínén. Lamonicát még e szörnyű tett után is csak nagy ügygyel-bajjal sikerült lefegyverezni és elfogni.

HYMEN.

Folkmann Kálmán, aradi mérnök folyó hó 19 én vezetett oltárhoz az aradi izr. imaházban özv. Adler Anna szép és kedves leányát Vilma-t. Az esketést Bosenberg főrabbi távollétében dr. Kecske méti Lipót nagyváradi főrabbi végzi.

EGYLETEK, TÁRSULATOK.

(*) Színügpártoló egyesület. Battonyán színügpártoló egyesület alakult oly czélból, hogy a nemzeti színészetnek erkölcsi és anyagi támogatása által odahasson, hogy Battonyán a hivatott színészetnek biztos otthont teremtsen, egyszersmind a színi előadások olyanok legyenek, melyek a szigorubb műizlésnek is megfelelnek és a közönségnek élvezetét nyújtanak. Elnöke Domanovszky Dániel, tagja eddig 83 van. Alapszabályai jóváhagyásra felterjesztettek.

(*) Meghívás. Felkéretnek a „Kölösey dalkör“ t. működő tagjai a má este tartandó főpróbára, azigazgatóválasztmányi tagok pedig holnap szombaton este tartandó választmányi ülésre este 8 órakor az egyesület helyiségében teljes számban megjelenni sziveskedjenek. — A z elnöke g.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Verekedő quartett. Bragyán, Nikoláj és Bettya Petru vilagos parasztok feleségei — asszonyosokás szerint, összeszóla-koztak. Annyira ment már a szóvita közöttük, hogy maguk nem tudták már elintézni és ezért elészóllították férjeiket. Bregyán Nikoláj

és Bettya Petru, a két derék férj elő is jött csakhamar és tekintélyi érvekkel kezdtek működni. Érvelés között aztán megesett az a furcsaság, hogy Bettya karja eltörtött. Ezért a törött karért fog ülni — az aradi kir. törvényszék tegnap tartott végtárgyalásának ítélete szerint — 6 havi börtönt Bragyán Nikoláj.

TÁVIRATOK.

A királysértő mérnök.

Budapest, aug. 9. (Saj. tud. távirata.) Ma már kétségtelenül konstatálni lehet, hogy Piccaroni Miksa, akit korcsmai szószátyárkodása miatt néhány hét előtt elfogtak, még csak annyira sem anarkista, mint akár az őt letartóztató rendőr. — Bűnpörében már megjöttek az iratok a kir. főügyészségtől, amely egyértelműen a Vizlendvay Imre kir. alügyész által kidolgozott indítványval, Piccaronit a btkv. 140. §-ába ütköző királysértéssel vádolja, indítványozza egyuttal, hogy tovább is vizsgálati fogságban maradjon külföldi illetőségére való tekintettel. Ez az indítvány, mely ma átment a törvényszékhez, s mert itt nagyon rövidesen meghozzák a vádhatározatot, még e hónapban a végtárgyalás is meglesz.

Gabriella főhercegnő állapota.

Pozsony, augusztus 9. (Saj. tud. táv.) Gabriella főhercegnő betegsége bélglyuladásra változott, s állapota nagyon veszélyes.

A lőfegyver.

Szinyérváralja, augusztus 9. (Saj. tud. táv.) Egy kis fiu tréfálkozott a kis, 12 éves Bartos Veronnal, s ráfogta a Flaubert-puskáját. A fegyver elsült, s a kis leány holtan rogyott össze.

Ralógyilkosság.

Békés, augusztus 9. (Saj. tud. táv.) Huszti Mihály lelkész özvegyét néhány forintjért lakásán megfojtották. A gyilkosok eltűntek.

Meggyilkolt uzsorás.

Szatmár, augusztus 9. (Saj. tud. táv.) Alsó-Fernezelyen Babics Györgyöt, a ki többnyire paraszttal uzsoráskodott, úgy találták meg a mezőn agyonütve. Babics ámbár irni, olvasni sem tudott, nagy uzsorás volt; adózi mindegyikének volt nála egy fazékja, amelyben buza, kukorica, paszuly szemek mutatták, hogy az illető hány százassal, tízessel, forinttal tartozik. Valamelyik adós azonban nem a maga fazékját, hanem a Babics fejét találta öszszetörni.

Nők mint párbajsegédek.

Vihnye, augusztus 9. (Saj. tud. táv.) Kies fürdőhelyünkön nagyon örvendetes dolog történt. L. I. tisztviselő és M. K. huszártiszt (tart.) összekaptak valami négyes miatt. Párbajra hívták egymást és — készültek a halálra. L. I.-t azonban időközben egy szőke, M. K.-t egy barna hölgy látogatta meg, hogy tárgyaljanak a párbajról, természetesen. — Másnap valamennyien ott voltak az erdő megjelölt tisztásán és nagyokat puffogott a — pezsgős üveg, amelynek mind a vére is kifolyott. De nem a földre.

Vizsgálat alá vont polgármester.

Jolsva, augusztus 9. (Saj. tud. táv.) Városunk polgármesterét, Brahidesz Gusz-

távot feljelentették hogy a regále bérleti jogának átruházásánál illetéktelen hasznot szerzett magának. E feljelentésre Hámos László főispán azonnal elrendelte ellene a fegyelmi vizsgálatot.

A kolera.

Lemberg, augusztus 9. (Saj. tud. táv.) A kielchi kerületben a kolera rettentő erővel dühöng. A parasztok a mezőn egyszerre szörnyet halnak a kolerától.

Casario nyilatkozata.

Páris, augusztus 9. (Saj. tud. táv.) Casario elrémülten nyilatkozott azon eshetőségről, hogy nem a közönség előtt, hanem zárt helyen fogják kivégezni.

A meggyilkolt elnökről.

Páris, augusztus 9. (Saj. tud. táv.) Utóbb kiderült, hogy Carnot állandóan pánczélinget viselt, csak Lionban nem, mert mint mondá: »Ki bántana ilyen népnepenen és ünneplő nép között?»

Leégett hajógyár.

Kopenhága, augusztus 9. (Saj. tud. táv.) Az itteni hajóépítő részvénytársaság óriási hajógyára, több hajóval, közöttük a czár Standard hajójával leégett.

Tolvaj szenvedélyből.

Milano, auguszt. 9. (Saj. tud. távirata.) A vasutnál Manara őrgrofot épen akkor fogták el, midőn egy bőröndöt lopott. Az őrgrof urról kisült, hogy lopási mániában szenved.

A perza trónörökös szembaja.

Teheran, augusztus 9. (Saj. tud. táv.) Kaselowski ismert szemorvos, kit a perza sah Párisból meghívott, hogy Zelle-Szultán trónörökösön operációt végezzen, szembajáról bulletint adott ki, mely szerint a trónörökös szembaja egyáltalában nem súlyos és nemsokára teljesen gyógyulva lesz. A bulletint Kaselowski dr., Kollius dr. (angol), Hussein Mirza khán (perza) és Afghanur (örmény) irták alá.

Földrengés.

Catania, augusztus 9. (Saj. tud. táv.) Az utolsó jelentések szerint a földrengésnél 13 ember életét vesztette és 29 megsebesült. A hatóságok megtették a kellő intézkedéseket, s azon házakat, melyeknek beomlásától tartanak, lerombolják.

Elfogott sikkasztó.

Nischny-Novgorod, aug. 9. (Saj. tud. táv.) Torossow sikkasztót itt kézrekerítették és letartóztatták. Találtak nála még 17,000 rubel készpénzt.

KÖZGAZDASÁG.

Kereskedelmi és iparkamarai teljes ülés.

— Augusztus 9. —

Változatos napirenddel, tárgyakban gazdag ülése volt tegnap az aradi kereskedelmi és iparkamarának, mely ezuttal a szokásos nyári szünet hagyományától eltérve egy nagy csomó ügyet intézett el plenáriában.

Az ülést Grünvald Ferenc elnök vezette, mint előadó Marachall Lajos dr., mint jegyző Edvi László tiskáros működtek.

A tagok közül jelen voltak Eles Armin elnök, Bing Vilmos, Blau Bernát, Dobiáschi József, Kohn S. N., Magyar Ferenc, Reichner Ferenc, Szontagh Gyula, Walisch Armin, Wadowsky Gusztáv, Kocsis Lajos, Kristóry János, Mihalik József, Varga József, Walder Gyula.

Napirend előtt az elnök tett előterjesztést. Bejelentette, hogy a honvédelmi miniszter a honvédségi bakkancsszállításnál eltekintett a biztosíték letételétől és a szerződések kötésétől, — hogy a kereskedelemügyi miniszter a hazai kötő és szövőipar fejlesztése érdekében 900 forintos külföldi utazási ösztöndíjra hirdetett pályázatot, — hogy a nagyváradi postaigazgatóság a kamara felterjesztése folytán megszorította a levél- és táviratkihordók számát és a leveleknek délelőtti kézbesítését is elrendelte, végül, hogy az államvasutak üzemeltetése nem teljesítheti a kamara azon kívánságát, hogy a Piskin elhelyezett emelő daru az aradi teherpályaudvarra hozasék át állandóan.

Majd a napirend közlése után beérkezett több tárgyra nézve mondatott ki a sürgősség, azután titkár tett jelentést a szabadalmi ankétán való részvételéről, mire a terjedelmes — közel száz ügydarab elintézését tárgyzó — titkári jelentés következett.

A napirendet vásári ügyek tárgyalásával kezdte a teljes ülés. Ócsád község négy vásárt kért. A kamara arra való tekintettel, hogy e község beleesik a nagy transverzális műnt vonalába, két vásár engedélyezését véleményezi. Ellenben Körös-Tarcsa községnek szintén négy vásár engedélyezése iránti kérvényét elutasítandónak mondta ki a teljes ülés, mely a miniszter újabb leirata folytán a vidéki kültagok meghallgatása után újból kimondta, hogy az aradi vásárok tartamát egy kívánja megállapítani, hogy pénteken és szombaton csak állatvásár legyen, a belső vásár pedig vasárnap, hétfőn és kedden tartassék.

A Romániába és Oroszországba való kivitelünk emelése érdekében a kamara részéről indított propagandáról tett jelentés tudomásul vétele után az ingó dolgoknak részletfizetésre való eladásáról készített törvénytervezet tárgyalása következett. Ebben az ügyben szaktanácskozmány volt a kamarában s a közös bizottság magáévá tette és ajánlotta e tanácskozmány véleményét.

Ennek lényege az, hogy a részletügyletnél nemcsak a vevőt, de az eladót is meg kell védelmezni a hozandó törvénynek s e czélból ki kell mondani, hogy egy évnél hosszabb időre terjedő részletügyletek érvénytelenek. A szolid kereskedők érdekében oly intézkedés veendő be a törvénybe, mely gátat vessen a látszólag olcsó feltételeket szabó, de valósággal áru-uzsorában dolgozó reklámos czégek üzemeinek s e czélból kimondandó, hogy csak azon részletügylet találjon törvényes védelmet, melynél a részletfizetésre eladott áru készpénzfizetés mellett való rendes piaci árához legföljebb 10 százalék pótlék van csatolva és a részletek elmulasztása esetén egyszerre beperelhető váltók vétele tiltva legyen. Kimondandó volna, hogy ingó dolgoknak részletfizetésre való eladásáról mindig okmány állíttassék ki, melynek egyik példánya a vevőnek kiadandó.

A szaktanácskozmány és a közös bizottság határozottan állást foglal a törvénytervezet azon intézkedése ellen, hogy e sorsjegyeknek részletfizetésre való eladása eltiltassék, megjelöli azonban azon módokat, melyek mellett az e téren észlelt visszaélések orvosolhatók lennének a nélkül, hogy az u. n. kisebb emberek takarékoskodásának útját kellene vágni.

A teljes ülés Reichner Ferenc felszólalása után elfogadta a javaslatokat s ily értelemben teszi meg a miniszternek a jelentését.

Majd a villamos erővel hajtott munkagépek kiállításának látogatása érdekében a kamara által indított mozgalomról tételt jelentés. A miniszter által szegény iparos számára adott ösztöndíj Bauer Mihály aradi asztalos és Kovács Lajos békéslakatos iparosnak ítéltetett oda; a kamarai akció eredményeképp Aradról, Békésről, Szarvasról, Csabáról, Mezőberényből stb. eddig 212 iparos utazott fel kedvezményes jeggyel a kiállítás tanulmányozására. — A jelentés tudomásul vétetett.

Földeák község tulságosan magas piaci helypénz díjságát meglehetősen leszállította a teljes ülés, mely ezután kimondotta, hogy a ménesi vinczellériskolánál 1881-ben tett alapítványát többé nem újítja meg, mert szorosan vett ipari érdekek előmozdítása (fa- és fémipari szakiskola fenntartása) és a millenniummal járó kiadások veszik igénybe az erejét.

A budapesti kamara újabb megkeresése folytán ismét kimondta a teljes ülés, hogy a kamara mint ilyen részt vesz az ezredéves kiállításban.

A kolozsvári kamarának az illetékügy reformja iránti felterjesztését tudomásul vette a teljes ülés, mert az egész kamarai intézmény a reformálás küszöbén áll s akkor az illetékhátralek ügye is rendezés alá kerül.

A makói kerületi betegsegélyző pénztár módosított és a dévai kerületi betegsegélyző pénztárnak valahára (közel két évvel a törvény életbeléptetése után) elkészített alapszabályait tárgyalta ezután a teljes ülés; több rendbeli módosításokat tevé a bemutatott alapszabályokon. A makói ipartestületi betegsegélyző pénztár ama kívánságához, hogy az átlagos közönséges napibér heti 3 frtban illetve tanoncok után heti 1 frt 50 krban állapittassék meg, a kamara hozzájárult.

A fa- és fémipari szakiskola 1893. évi számadásainak tudomásul vétele után a magántisztviselők országos nyugdíjgyesületének pártolás iránti megkeresése tárgyalatott. A kamara fel fogja szólni a kerületbeli pénzüntézeteket, részvénytársulatokat s nagyobb ipari vállalatokat, hogy alkalmazottaikat ez országos egyesületnél nyugdíjra bejegyeztessék, utánnuk a különben csekély járulékot részben vagy egészben fizessék. Együttal az Aradon szervezendő helyi bizottság szervezésére Weisz Sándor kamara beltágot ajánlja, illetve kéri fel a kamara.

Barth Lajos kamarai beltágot az iránt nyújtott be indítványt, hogy eszközöltessék ki a romániai express-vonathoz legalább a budapest-aradi szakaszon egy másodosztályú kocsinak is csatolása. A teljes ülés magáévá tette az indítványt s feliratot intéz ily értelemben a miniszterhez.

A kereskedelmi akadémiánál egy szabad ügy fölött rendelkezik a kamara. E hely az idén csanádmegyei illetőségű ifjunak volt odaitelendő. A beérkezett két folyamodvány benyújtói közül a teljes ülés szavazattöbbséggel Naschitz Lipótnak adta a kedvezményt.

Aradmegye hetivásár látogatási szabályrendeletét akkép módosította, hogy a jászahelyi piacot szabaddá tette a timároknak, ellenben a nagyhalmgyi piacról az idegen timárokat kizárta. A kamara már tavaly tárgyalta ezen módosításokat s akkor hozzájárult azokhoz. Most a miniszter felhívása folytán ugyanolyan véleményt adott a teljes ülés.

A temesvári kamara megkeresése folytán elhatározatott, hogy a kereskedelemügyi miniszterhez felirat intéztessék, a végből, hogy az ócska- és hulladék vas szállítás után ne szedessék ugyanaz a díjtétel, a mit új vasárakra alkalmaznak.

A kereskedelmi akadémia felügyelő bizottságába a kamara részéről a legközelebbi három évre újból Grünwald Ferenc és Bing Vilmos választattak be.

Végül Hendl Odón kamarai beltágot indítványa folytán elhatározta a teljes ülés, hogy feliratot intéz a kereskedelemügyi miniszterhez az aradi telefon adófizetési díjának leszállítása iránt, mert már több előfizető van 250-nél s a díj még mindig 5 frt havonként, a mi nagy.

Napirend után Varga József panaszolta fel, hogy a méterrendszer még mindig nem talált utat a faterkedésbe s a kerületben forgalomba jövő fatermékek a bécsi hossz- és köbméter szerint vannak készítve, ami nehézzé teszi az iparosnak a dolgát. A teljes ülés e felszólalás folytán felhatalmazta a közös bizottságot, hogy a kérdéssel behatóan foglalkozván, a sérelem orvoslása iránt felterjesztést intézzen a miniszterhez.

Aradi gabnavásár.

— Saját tudósítónktól. —

Arad, augusztus 9.

(S. ss.) A tegnapi tőzsdei hausse úgy látszik visszhangra talált piacunkon, mert maink rendkívül élénk vételkedvet tanúsítottak.

A mai piac, a mi annál feltűnőbb, mintán a lisztárak jelentékenyen csökkentek, a buza hozatal gyenge volt és kereskedőinkre csak másodrendű minőség jutott.

Más gabonafélék jelentéktelen kínálat mellett változatlan áron keltek. Irányzat szilárd.

A behozott néhány száz mmáza következő áron adatott el.

uj-b u z a I. rendű 5 frt 80 krtól 6 frt 80 krig.
uj-b u z a II. rendű 5 frt 50 krtól 5 frt 80 krig.
u j - r o z s 4 frt 60 krtól 4 frt 70 krig.
u j - á r p a 5 frttól 5 frt 20 krig.
t e n g e r i 5 frt 20 krtól 5 frt 50 krig.
u j - a b 5 frttól 5 frt 20 krig.
u j - r e p c z e 7 frt 40 krtól 7 frt 80 krig.

— Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok. 1894. évi aug. hó 8-án. Hízott sertés árak: I. Magyar első rendű: 1. Óreg nehéz (páronként 400 kg-ron felüli súlyban) 40.—41. krig. Óreg közép (páronként 300—400 kilogramm súlyban) 40.—41¹/₂. krig. Fialat nehéz (pkint 320 kg-ron felüli súlyban) 42.—42¹/₂. krig. Fialat közép (pkint 251—320 kg-ron súlyban) 42.—43. krig. Fialat könnyű (pkint 250 kg-ron terjedő súlyban) 44.—45. krig. II. Magyar szedett: Nehéz (páronként 280 kg-ron felüli súlyban) 40.—41. krig. — Közép (pkint 220—280 kg-ron súlyban) 41.—42. krig. — Könnyű (pkint 220 kg-ron terjedő súlyban) 43¹/₂—44¹/₂. krig. — Szerbiai: Nehéz (pkint 260 kg-ron felüli súlyban) 42.—42¹/₂. krig. Közép (páronként 220—260 kg-ron súlyban) 42.—42¹/₂. krig. — Könnyű (páronként 220 kg-ron terjedő súlyban) 42¹/₂—43¹/₂. krig. Sertésletés szám 1894. aug. hó 6-án volt készlet 186,735 darab. 1894. augusztus hó 7-én felhajtott: 1818 drb. 1894. augusztus 7-én elszállított 1524 drb. 1894. aug. 8-án maradt készletben 187,029 drb. — A hízott sertés üzletirányzata: Csendes.

Szészület.

— Augusztus 9. —

Mai jegyzéseink: Készáru nagyban nyors szesz 54.50, kicsinyben 54.75 hordó nélkül per 100 liter % belevény 35 frt fogyasztási adót.

Budapesti gabnatőzsde.

— Az „Aradi Közlöny” távirati tudósítása. —

Budapest, augusztus 9. d. u. 5 óra.

F	a	j	Irányat	100 kg. ár	frttól	frtlig
Buza	bánsági uj			6.45	6.65	
Buza	tiszavidéki			6.40	6.65	
Buza	pestvidéki			6.40	6.65	
Buza	fejérmegyei					
Buza	bácskai					
Roze	uj, I-ső rendű			4.95	5.—	
Roze	uj, II-od rendű			4.90	4.95	
Arpa	takarmány			5.30	5.60	
Arpa	égetni való					
Arpa	sőrföldai					
Zab				5.80	6.10	
Tengeri	bánsági					
Tengeri	másancmü			5.70	5.75	
Káposzta-repcze	bánsági			9.20	9.80	
Köles						
Buza	szept.-okt.			6.65	6.67	
Buza	márcs.-ápr.			6.96	6.98	
Buza	máj.-jun.					
Roze	szept.-okt.			5.11	5.13	
Tengeri	jul.-aug.					
Tengeri	aug.-szept.			5.71	5.78	
Tengeri	októberre					
Zab	márcs.-ápr.			6.08	6.08	
Zab	szept.-okt.			5.84	5.86	
Káposzta-repcze	aug.-szept. 1894.			9.60	9.85	

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru és értéktőzsdén.

Budapest, 1894. augusztus 9.

Magyar aranyjárdék 4%	121.80
Magyar koronajárdék 4%	95.90
Magyar arany 4 1/2%	126.50
Magyar ezüst 4 1/2%	102.—
Magyar keleti vasút 1876.	124.—
Magyar földterhermentesítési kötvény	95.50
Magyar italmogváltási kötvény	100.—
Horvát-szlavon földterhermentesítési kötvény	96.—
Magyar nyerevény-sorsjegy kölesön	151.—
Tiszaszabályozási és szegedi kölesön	143.—
Oszták papírjárdék	98.50
Oszták járdék ezüst	98.50
Oszták járdék arany	122.—
Korona járdák	98.—
1860-ki államsorsjegyek	146.—
Oszták-magyar bankrészevény	1005.—
Magyar hitelbank részevény	451.75
Oszták hitelintézet részevény	363.80
Oszták-magyar államvasút	855.25
20 frankos arany (Napoleonkor)	9.37
Német birodalmi márka	61.10
London	124.70
Páris	49.50

Felelős szerkesztő: Vass Géza.

HIRDETMÉNY.

A nagymélt. m. kir. pénzügyminiszterium 55863 | 894. sz. intézkvénye alapján közhírré teszük, hogy az o. é. egyforintos államjegyek a magánforgalomban csak 1895. évi december hó 31-ig fogadandók el, az állami pénztárak és hivatalok ezeket az államjegyeket pedig csak 1896. évi június hó 30-ig fogadhatják el. 1896. évi július hó 1-től 1899. évi december hó 31-éig ezeket az o. é. egyforintos államjegyeket már csak a váltó pénztári teendőkkel megbízott állami pénztárak, valamint a cs. és kir. közös központi pénztár Bécsben fogadják el átváltás végett, s hogy 1899. évi december hó 31-ike után ezek az állami jegyek többé sem fizetéseken el nem fogadtatnak, sem át nem váltatnak.

Arad, 1894. július 27.

A városi tanács.**M. kir. államvasutak.**

104540 sz.

2-3.

Hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága nyilvános ajánlati tárgyalást hirdet a szolnoki pályaudvaron létesítendő 24 állású mozdonyoszin, futóházi iroda-, laktanya és szertárépület, víztorony, szénraktár, továbbá tisztítóödröt, vízdaruaknak és csatornák előállításához szükséges összes munkákra.

A tervek, a költségvetések, az egységárjegyzéki minta, a szerződési tervezet, az ajánlati minta, a pályázati feltételek, valamint a munkák végrehajtásához kötött feltételek Budapesten a m. kir. államvasutak magasépítmenyi ügyosztályában (Teréz-körút 56. III. em. 13. ajtó) és Aradon a m. kir. államvasutak üzletvezetőségének pályafentartási osztályában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Az ajánlatokat legkésőbb 1894. évi aug. hó 11-én déli 12 óráig kell benyújtani alulírott igazgatóság építési főosztályánál (Teréz-körút 56. II. em. 10. ajtó).

Az ajánlatokat 50 kros, az ajánlati melléleteket pedig ivenként 15 kros bélyeggel ellátva, lepecsételve és a következő felirattal kell benyújtani: »Ajánlat a szolnoki pályaudvaron létesítendő magasépítmenyi munkák előállítására.«

Az ajánlattevőket figyelmeztetjük, hogy csak az összes munkákra tett ajánlatokat fogjuk figyelembe venni.

Az ajánlat benyújtását megelőző napon, vagyis 1894. évi augusztus hó 10-én déli 12 óráig 3000 frt azaz háromezer o. é. frt bánatpénzt kell a m. kir. államvasutak központi főpénztáránál (Andrási-ut 75. sz. földszint) akár készpénzben akár állami letétekre alkalmas értékpapirokban letenni.

Az értékpapírok a legutóbb jegyzett árfolyam szerint számíttatnak, de névértéken felül számításba nem vétetnek.

Csak idejekorán beérkezett írásbeli ajánlatok szolgálhatnak a tárgyalás alapjául.

Posta útján beküldött ajánlatok és bánatpénzek térti vevénnyel adandók fel.

Budapest, 1894. július hóban.

Az igazgatóság.

15420/894.

3-3.

Felhívás.

Felhívjuk Arad sz. kir. város törvényhatósági területén mindazokat, kik az 1896-iki ezredéves országos kiállítás II-ik jelenkori főcsoportjában, ugymint: a mezőgazdasági csoportban, melyhez tartozik a mezőgazdaság, kertészet, szőlészet, borászat, állattenyésztés, méhészet, halászat, selyemtenyésztés, tejgazdaság, mezőgazdasági szakoktatás, továbbá az erdészeti csoportban, melyhez tartozik az erdészet és vadászat — részt venni akarnak, az iránt f. évi augusztus hó 25-ig nevék és lakásuk pontos megjelölésével írásban vagy szóval Arad sz. kir. város polgármesteri hivatalában jelentkezzenek.

A II-ik jelenkori főcsoport, t. i. a mezőgazdasági, az erdészeti és vadászati csoportok részletes programja jelen felhívás száma alatt Arad sz. kir. város levéltárában a hivatalos órák alatt bármikor megtekinthetők.

Arad, 1894. július hó 28-án.

A városi tanács.**Hirdetmény.**

A cs. és kir. 33. gyalogsorezred parancsnokságának 364. sz. a. kelt átirata szerint a cs. és kir. nagy erdőben folyó évi augusztus hó 13-án reggel 5 órától harcászati czéllövészet fog tartatni.

Ezen körülményt azzal hozom a nagy közönség tudomására, hogy a kérdéses napon az erdőben való tartózkodástól büntetés terhe alatt tartózkodjanak.

Arad, 1894. augusztus 7.

Sarlot Domokos
főkapitány.**M. kir. államvasutak. Üzletvezetőség Miskolcz.**

18277/III. szám.

678. 2-3.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak Garam-Berzence állomásán a vendéglői üzletre 1894. évi október hó 1-től számítandó 3 évi időtartamra ezennel nyilvános pályázat hirdettetik.

A nevezett vendéglőt bérbe venni óhajtok felhivatnak, hogy szabályszerűen bélyegzett, valamint kellő bizonyítványokkal felszerelt ajánlatokat folyó évi augusztus hó 15-én déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak miskolczi üzletvezetőség titkári hivatalához e cím alatt: »Ajánlat a garam-berzencei pályavendéglő bérletére 18277/III számhoz« lepecsételt borítékban tértivevény mellett nyújtsák be.

Az ajánlattevő köteles a miskolczi üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál folyó évi augusztus 14-én déli 12 óráig bánatpénzként 200 frtot készpénzben, vagy állami letétekre alkalmas értékpapírokban letétbe helyezni, vagy oda posta útján külön borítékban beküldeni, mivel különben az ajánlat figyelembe vételét nem fog.

A vendéglő bérletére vonatkozó feltételek a nevezett üzletvezetőség forgalmi és kereskedelmi osztályában (II. emelet 25. ajtó sz.) a hivatalos órák tartama alatt megtekinthetők, miért is az ajánlattevőktől feltételeztetik, hogy a feltételeket ismerik s azokat magukra nézve egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadják.

A feltételektől eltérő ajánlatok figyelembe vételét nem fogják.

A m. kir. államvasutak miskolczi üzletvezetősége fenntartja magának a jogot, hogy az ajánlattevők közül tekintet nélkül az ajánlott bérösszege szabadon válasszasson.

Miskolcz, 1894. évi július hó 5-én.

Az üzletvezetőség.**Magy. kir. államvasutak.**

95305/94. szhoz.

725. 3-3.

Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága az 1894. évi szeptember hó elsejétől december hó végéig szükséges 800 métermázsa csepű vagy 900 métermázsa jutefonal és az 1895. évben szükséges 1600 métermázsa csepű vagy 1800 métermázsa jutefonal szállítására ezennel nyilvános pályázatot hirdet, melyre részletmennyiség szállítására is tehető ajánlat.

Az ivenként 50 kros okmánybélyeggel ellátott ajánlatok lepecsételve legkésőbb 1894. évi augusztus hó 31-én déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak anyag- és leltár beszerzési szakosztályánál benyújtandók vagy postán oda küldendők. Ugyanezen időpontig átadandók ugyanott a kötelező minőségi minták is.

Bánatpénz gyanánt az ajánlt csepű értékének 5%-a legkésőbb 1894. évi augusztus hó 30-ikának déli 12 óráig a m. kir. államvasutak budapesti főpénztáránál leteendő

A szállításra nézve mérvadó és kötelezők a 129381/91. sz. általános szállítási, a csepű szállítására vonatkozó 40322/92. sz., és a jutefonal szállítására vonatkozó 94683/92. sz. különleges feltételek.

A szállításra vonatkozó egyéb részletes módok az igazgatóság anyag és leltár beszerzési szakosztályában, valamint az üzletvezetőségknél és a hazai kereskedelmi és iparkamaráknál megtekinthetők.

Ezen részletes módok leírása az ajánlatot tenni szándékozónak a fentnevezett anyag- és leltár beszerzési szakosztály által ingyen adatik ki, vagy kívánságra postán megküldetik.

Budapest, 1894. július hóban.

Az igazgatóság.**Árverési hirdetmény.**

Arad sz. kir. város gazdasági széke a városi bérház épület II-ik emeletén lévő 8. számú 5 utcai szobából s mellékhelyiségekből álló lakásnak f. évi november hó 1-jétől való bérbeadása iránt f. évi aug. hó 10-én d. e. 10 órakor árverést tart.

Kikiáltási ár: 520 frt évi bér.

Bánompénzül leteendő a kikiáltási ár 10 százaléka készpénzben vagy elfogadható értékpapírokban.

Az árverésben részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezárta a szóbeli árverés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árverési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árverést megelőzőleg is megtekinthetők. Arad sz. kir. város gazdasági székének 1894. évi július hó 30-án tartott üléséből.

Kiadta:

Lócs Rezső,
aljegyző.

1600/1894. pm.

3-3.

Hirdetmény.

Néhai Pály Józsefné szül. Kishalmy Klementina emlékeztére idősb Kishalmy Ferencz ur által tett alapítvány 4000 frtnyi tőkéjének 200 frtot tevő egy évi kamatai, mint kiházasítási vagy üzlet berendezési segély összeg a f. é. augusztus hó 19-én egy, az aradi polgári jótékony nőegylet árvaházában nevelt kifogástalan erkölcsiségű szorgalmas árvának, vagy egy oly egyénnek, ki szintén a nevezett árvaházban neveltetett s mint nagykoru lép házasságra, vagy kezd üzletet — ki fog adadni.

Azok tehát, kik ezen segélyt elnyerni óhajtják s a megjelölt minősítéssel bírnak, felhivatnak, hogy kérvényüket hozzám f. é. augusztus hó 17-ig benyújtsák.

Arad, 1894. évi július hó 24-én.

Salacz Gyula

kir. tanácsos, polgármester.

1658/1894. pm.

728. 3-3.

Hirdetmény.

Közhírré tétetik, hogy a legtöbb adót fizető törvényhatósági bizottsági tagok 1895. évre érvényesül birandó névjegyzékének összeállítására alapul szolgáló adóhivatali kimutatás a f. évi augusztus hó 4-től augusztus hó 11-ig bezárólag betekintés s esetleg felszólamlás végett a polgármesteri hivatalban kitétetett.

Arad, 1894. évi július hó 31.

Salacz Gyula

kir. tanácsos, polgármester.

493/1894. pm.

3-3.

Hirdetmény.

Az első aradi gyártelep részvénytársaság Ségá külvárosban fekvő szeszgyára vizeinek a Holtmaros — most már élővíz-csatornába való levezetésére szolgáló, a nevezett külvárosi Eke-utczán a városi téglaverő helyeken átvonuló, fából tervezett csatornából álló vízi művek létesítésére engedélyért folyamodván, ezen kérvényt a hozzá csatolt tervekkel, valamint ezen tervekre tett szakértői véleményekkel, egy kulturterméni hivatal észrevételeire a kérvényző által bemutatott nyilatkozattal együtt 1894. évi július hó 25-től augusztus hó 25-ig terjedő 30 napra hivatalos helyiségben közszemlére kiteszem.

Egyidejűleg a kérvény tárgyalására 1894. évi szeptember hó 17. napjának d. e. 10 óráját határidőül, tárgyalási helyül pedig Arad sz. kir. város székházának tanács termét kitűzöm.

Egyidejűleg mindazokat, a kik a kérdés alatti vizimű által érdekelvők, felhívom, hogy a mű létesítése ellen netáni ellenvetéseiket akár a közszemlére való kitétel alatt írásban, akár a tárgyalás alatt szóval annál inkább eladják, minthogy ellen esetben a határozat további meghallgatásuk nélkül fog meghozatni.

Aradon, 1894. évi július hó 19-én.

Salacz Gyula

kir. tanácsos, polgármester.

Kiadó lakás.

A Kiss Ernő-utca 4. sz. alatti házban egy szép külön álló uri lakás november 1-től kiadó.

Magy. kir. államvasutak.

91559/94. szhoz.

3-3.

Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága a jövő 1895. évben, esetleg 3 éven át szükséges fém, acél és vasnemi anyagok szállítása biztosítását óhajtván, ez iránt nyilvános pályázatot hirdet. Az ajánlatok legkésőbb folyó évi augusztus hó 28-án déli 12 óráig betérjesztendők, a bánompénz pedig folyó évi augusztus hó 27-én déli 12 óráig beküldendő.

A pályázatra vonatkozó részletezett feltételek, a mennyiségek, ugyszintén a különleges szállítási feltételek a magy. kir. államvasutak anyag- és leltár beszerzési szakosztályánál (Budapest, Andrassy-ut 75. sz.) megtekinthetők.

Budapest, 1894. július hóban.

Az igazgatóság.

Arad sz. kir. város polgármesterétől.

1003/1894. pm.

1-3.

Hirdetmény.

Közírré teszem, hogy Arad sz. kir. város törvényhatósági utjainak építési, kezelési és fenntartási kiadásairól, valamint az ezen kiadásokat fedező bevételeikről 1895. és 1896. évekre terjedőleg általam összeállított, a törvényhatósági közigazgatási bizottság által előkészítve tárgyalt megállapított költség előirányzat a folyó hó 13-tól 27-ig, azaz 15 napra a városház tanács-termében közszemlére kitétetvén, jogában áll azt mindenkinek megtekinteni, ellene felszólalni s a felszólalást hozzám f. hó 27-ig bezárólag írásban benyújtani.

Arad, 1894. évi augusztus hó 9.

Salacz Gyula

kir. tanácsos, polgármester.

M. kir. államvasutak. Üzletvezetőség Aradon.

16063/94. I. szám.

673. 3-3.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak Gyulafehérvár állomásán levő pályavendéglő bérletére ezennel zárt ajánlati pályázat hirdettetik.

A bérlet 1895. évi január hó 1-vel kezdődik és tart ezen időponttól számított három éven át, vagyis 1897. évi december hó 31-ig.

A bérleti feltételek a m. kir. államvasutak aradi üzletvezetőségének I. osztályában a rendes hivatalos órákban megtekinthetők, miért is ajánlattevőkről feltételeztetik, hogy azokat ismerik és egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadják.

Az 50 kros bélyeggel és a borítékon »Ajánlat a gyulafehérvári pályavendéglő bérletére« felirattal ellátott ajánlatok lepecsételve f. évi november hó 20-án déli 12 óráig az alulírott üzletvezetőség I. osztályánál nyújtandók be.

Bánompénz fejében 100 azaz száz o. é. forint készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban legkésőbb f. évi november hó 30-án déli 12 óráig a m. kir. államvasutak aradi üzletvezetősége gyűjtőpénztáránál Aradon letendő. Takarékpénztári betétkönyvek letét gyanánt nem fogadtatnak el.

Ezen feltételektől eltérő vagy nem a kitűzött határidőre beérkezett ajánlatok nem vétetnek figyelembe.

Az ajánlatok közt a választás szabadon, a bérösszegre való tekintet nélkül történik.

Arad, 1894. évi július hóban.

Az üzletvezetőség.

10728. kh.

1-3.

Végzés.

Arad város területén egy gazdátlan kutya kóborolt, mely egy embert megmarta s leüttetvén, a megejtett bonczolás alkalmával rajta a veszettség kór állapotot hozott meg, a miért is az 1888. évi VII. t. cz. 68. §-a s a 40000/888. sz. a. kelt magas rendelet 188. §-a alapján a 9666/894. sz. a. elrendelt szájkosarazását vagy kötve tartását a kutyáknak további 40 napon, azaz 1894. évi augusztus hó 6-tól 1894. évi szeptember hó 16-ig meghosszabbítottam.

Erről a város közönséget tudomásvétel és alkalmazkodás végett azzal értesitem, hogy a kitett idő alatt szájkosár nélkül járó kutyák elfogatni s a gyep téren megsemmisíteni fognak, míg a tulajdonos a hivatkozott törvény 154. §. i. pont alapján büntetett fog.

Arad, 1894. évi augusztus hó 6.

Sarlot Domokos

főkapitány.

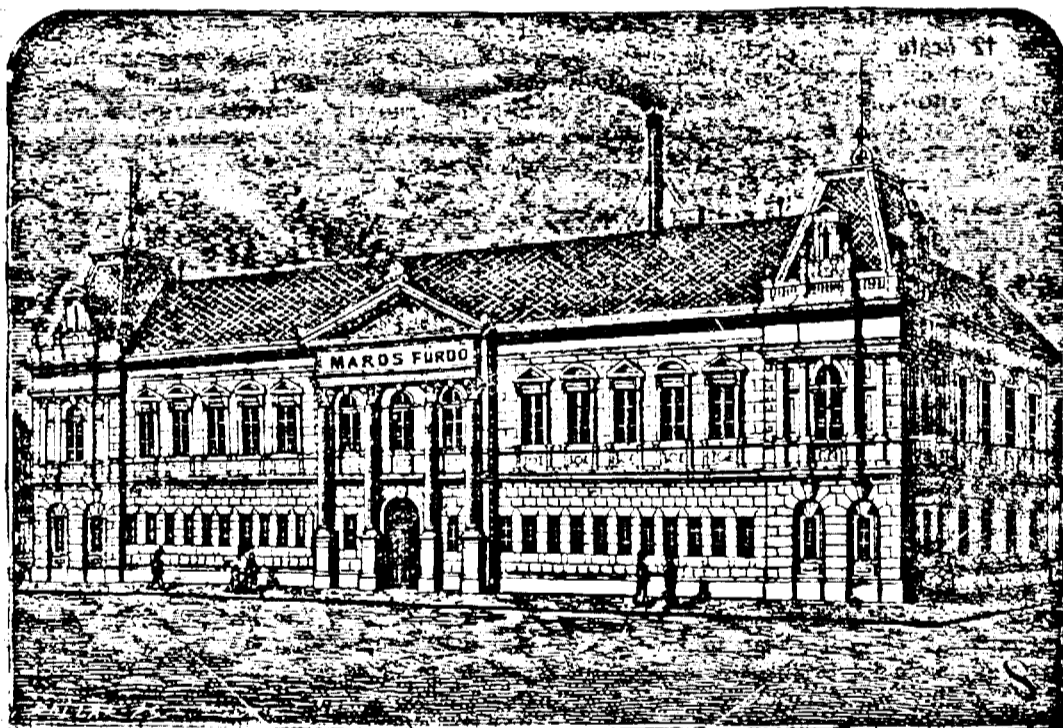
Az élvezetek egyik legolcsóbb és legkellemesebb neme, mely testünket felüdíti, zsibbadásnak induló idegeinket napi munkáink teljesítésére képezebbé teszi, vérünk rendes mozgását előnyösen előmozdítja s lelkünk kedélyvilágának vidámságát kedves hangulatban tartja a „fürdés.”

A fürdés kiválólag a gőzfürdővel járó dörzsölés (Frotiren) következtében a testről a felbőr lehámlik, a bőr likacsai kitisztulnak s így lehetővé tétetik, hogy testünk, a belőle kifejlődő s egészségünkre kártékonyan ható maró, sós nedvektől megszabadíttassék azáltal egészségünk biztosítottatik.

Hogy ezen önmagunk iránt tartozó kötelességünknek lehetőleg eleget tehesünk

Simay István a „Maros“-gőzfürdő tulajdonosa

a fürdési díjakat oly méltányosan állapította meg, hogy azt mindenki használhatja.

A váróteremben hideg ételek és italok mérsékelt árak mellett kiszolgáltathatók. Szűrt Maros-ivóvíz eladására is havi bérlet nyitottak. Előjegyezni a pénztárnál lehet.

Gőzfürdő.		Vizgyógy.	
Egy személy-jegy	— frt 70 kr.	Egy személy-jegy	— frt 50 kr.
10 drb bérlet-jegy	5 frt 70 kr.	30 drb bérlet-jegy	13 frt 50 kr.
Egy deák-jegy	— frt 40 kr.	Vas és mór-fürdő.	
Üzlet-tanítás.		Egy személy-jegy	1 frt — kr.
Idényjeggyel együtt	12 frt — kr.	10 drb bérlet-jegy	9 frt 50 kr.
Üzleda.		Kád-fürdők.	
Egy személy-jegy	— frt 30 kr.	Ruhával	— frt 50 kr.
4 darab bérlet-jegy	1 frt — kr.	Ruha nélkül	— frt 40 kr.
10 drb bérlet-jegy	2 frt — kr.	Villany-fürdő.	
Egy gyermek-jegy	— frt 20 kr.	Egy személy-jegy	— frt 70 kr.
10 drb bérlet-jegy	1 frt 50 kr.	10 drb bérlet-jegy	6 frt 50 kr.
Hideg és gyógy-fürdő.		Külön ruha-díjak.	
Egy személy-jegy	— frt 50 kr.	1 lepedő vagy palást	7 kr.
10 drb bérlet-jegy	4 frt 50 kr.	1 törölköző	8 kr.
30 drb bérlet-jegy	13 frt 50 kr.	Pénztárnyitás nyáron reggel 6 órakor.	
Masszázs egy személy	— frt 70 kr.	télen reggel 7 órakor.	

A Simay-féle gőzfürdő-épületben azemelvényben napos vagy hónapos szobák bérelhetők.

A t. oz. birtokos urak figyelmébe!

Aradváros központjában, a színház közelében lévő Simay-féle gőzfürdő-épület emeleti részében, több utca, parkettával kikapott szoba, hónapos vagy éves bérletre szolgálattal kiadó.

A háznál van vízvezeték, szűrt Maros-ivóvíz, és télen át gőzfűtés. 9 — 13